

Samenvatting onderzoek naar houding en kennis van Nederlandse burgers ten aanzien van schaliegas

Achtergrond

In opdracht van het Ministerie van Economische Zaken heeft Veldkamp onderzoek uitgevoerd naar de houding en kennis van Nederlandse burgers over de winning van schaliegas in Nederland. Het onderzoek is uitgevoerd van 27 augustus tot en met 2 september 2013 onder een representatieve steekproef van n=803 Nederlandse burgers van 18 jaar en ouder. Daarnaast is het onderzoek uitgevoerd onder twee steekproeven van n=109 inwoners van de gemeente Haaren en Boxtel en n=97 inwoners van de Noordoostpolder. Deze drie gemeenten liggen in het gebied waarvoor een opsporingsvergunning is gegeven.

Driekwart Nederlanders is op hoogte van het onderzoek naar schaliegas

Driekwart van de Nederlandse bevolking is op de hoogte van het onderzoek van het Ingenieursbureau Witteveen en Bos naar de mogelijke risico's en gevolgen van het opsporen en winnen van schaliegas in Nederland. Onder inwoners van Haaren, Boxtel en Noordoostpolder schommelt de bekendheid van het besluit rond de 90%. Een derde van het Nederlands publiek is van mening dat eventuele proefboringen zijn gebaseerd op een zorgvuldige afweging van de Nederlandse overheid, een even grote groep is van mening dat de overheid hierin geen zorgvuldige afweging maakt. In Haaren, Boxtel en Noordoostpolder vindt circa de helft van de inwoners dat de Nederlandse overheid geen zorgvuldige afweging maakt.

Geringe kennis over de winning van schaliegas

Negen op de tien Nederlandse burgers hebben wel eens gehoord van schaliegas. Inwoners Haaren, Boxtel en Noordoostpolder hebben vrijwel allemaal van schaliegas gehoord. De grote bekendheid heeft echter niet tot gevolg dat burgers ook veel kennis hebben over de winning ervan. Iets minder dan de helft van de Nederlandse burgers geeft aan (heel) weinig kennis te hebben over de winning van schaliegas. Het (zelfingeschatte) kennisniveau is onder de inwoners van Haaren, Boxtel en Noordoostpolder is niet veel groter. Deze inwoners geven in vergelijking met het Nederlands publiek wel wat vaker aan een neutraal kennisniveau over de winning van schaliegas te hebben.

Men is verdeeld over de winning van schaliegas

Vier op de tien Nederlanders staan negatief tegenover de winning van schaliegas in Nederland. Een even grote groep neemt een meer neutrale houding aan en geeft aan dat ze 'niet positief of negatief' tegenover de winning van schaliegas staan. De groep voorstanders is met één op de vijf Nederlanders kleiner. De weerstand in Haaren, Boxtel en Noordoostpolder is groter dan onder het Nederlands publiek. In Haaren en Boxtel staan zeven op de tien inwoners negatief tegenover de winning, in Noordoostpolder is dat 55%.

Liever geen boring in de eigen gemeente

In Haaren, Boxtel en Noordoostpolder is men negatiever over schaliegaswinning dan het Nederlands publiek. In Haaren en Boxtel staan zeven op de tien inwoners negatief tegenover schaliegaswinning, in Noordoostpolder ruim vijf op de tien. Ook de houding van het Nederlands publiek wordt een stuk negatiever als de boringen plaatsvinden in de eigen gemeente: 55% staat hier negatief tegenover, beduidend meer dan de 39% die negatief staat tegenover boringen in Nederland.

Argumenten op het gebied van het milieu zijn belangrijker dan economische

Het voldoen aan de strenge milieuregels in Nederland, het gevaar op het ontstaan van aardbevingen, de mogelijke vervuiling van het drinkwater, de toename van de uitstoot van CO2 en het gebruik van chemische stoffen bij de boringen zijn de voornaamste argumenten om *tegen* schaliegasboringen te zijn. Voorstanders van schaliegas noemen vaker economische argumenten, zoals de economische impuls die de winning aan de economie kan geven en dat Nederland door schaliegaswinning onafhankelijk wordt van energie uit het buitenland. Voor- en tegenstanders hebben ook opvattingen gemeen: zo vinden beide groepen het belangrijk dat de kansen op de vervuiling van drinkwater zo klein mogelijk zijn bij de winning van schaliegas. Ook wordt de toetsing aan strenge milieuregels door beide groepen vaak belangrijk gevonden. Over de alternatieven op het gebied van toekomstige energiewinning zijn zowel de voor- als de tegenstanders van schaliegas het overigens ook eens: Nederlanders hebben een massale voorkeur voor zonne- wind- of waterkrachtenergie.

Onderzoekverantwoording

De meting is uitgevoerd in de periode van 27 augustus tot en met 2 september 2013. Voor het onderzoek is een representatieve steekproef benaderd van n=1.250 Nederlandse burgers van 18 jaar en ouder. Daarnaast zijn twee steekproeven benaderd die bestaan uit inwoners van 18 jaar en ouder in de gemeenten Haaren en Boxtel (n=133) en Noordoostpolder (n=131). De drie steekproeven zijn afkomstig uit TNS NIPObase en zijn getrokken naar de achtergrondkenmerken sekse, leeftijd, gezinsgrootte en opleiding. De respondenten wisten bij aanvang niet dat het onderzoek uitgevoerd is in opdracht van het Ministerie van Economische zaken.

In totaal hebben 809 Nederlandse burgers deelgenomen aan het onderzoek, de respons lag hiermee op 65%. De respons in de gemeenten lag op 82% in Haaren en Boxtel (n=109) en op 74% in de Noordoostpolder (n=97). Na afronding van de dataverzameling heeft een herweging plaatsgevonden op de genoemde achtergrondkenmerken.

In het onderzoek worden de onderlinge verschillen tussen de hierboven genoemde gemeenten en het Nederlands publiek uitsluitend genoemd als het significante verschillen betreft. Ook worden alleen uitspraken gedaan als de groep respondenten per antwoordcategorie groot genoeg is. Hierbij wordt de ondergrens van n=40 gehanteerd.